

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง " วิจารณ์การจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของเพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ.2516-2531)" เป็นการวิจัยที่ใช้แนวทางการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Approach) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา วิจารณ์การความเปลี่ยนแปลงของบทเพลงเพื่อชีวิต เพื่อทราบถึงมูลเหตุหรือปัจจัย ที่มีส่วนทำให้เกิดบทเพลงเพื่อชีวิตกลายเป็นบทเพลงสมัยนิยม (The Popular Music) ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยแบ่งข้อมูลที่รวบรวมได้เป็น 2 ประเภท คือ :

1. ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร (Written evident) ได้แก่
  - 1.1 บันทึกความทรงจำของบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับบทเพลงเพื่อชีวิต
  - 1.2 หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ที่เสนอเนื้อหาถึงสภาพการณ์ของสังคมในยุคสมัยต่าง ๆ
  - 1.3 บทความที่เสนอเนื้อหาถึงความเปลี่ยนแปลงไปของวงการเพลงไทยสากลและวงการเพลงเพื่อชีวิต รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์บทเพลง
  - 1.4 วิทยานิพนธ์ และรายงานที่ทำการศึกษาวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงเพื่อชีวิต รูปแบบของแนวเพลงแบบต่าง ๆ ความเป็นไปของวงการธุรกิจเพลงไทย และเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในช่วง พ.ศ.2516-2531
2. ข้อมูลที่มีลักษณะไม่เป็นลายลักษณ์อักษร (Unwritten evident) ได้แก่
  - 2.1 ข้อมูลจากเทปคลาสเซ็ทเพลงเพื่อชีวิต ที่เป็นผลงานของกลุ่มศิลปินที่ประกาศตนว่าเป็นกลุ่มศิลปินเพลงเพื่อชีวิต

ประชากร

ได้แก่ ผลงานของกลุ่มศิลปินที่ประกาศตนว่าเป็นกลุ่มเพลงชีวิตที่อยู่ในรูปเทปคลาสเซ็ท และเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ออกมาในช่วงเวลาที่กำหนด คือ ช่วง พ.ศ.2516-2531

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการท้าวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาถึงความ เป็นตัวแทนของประชากรที่เป็นผลงานในรูปของเทปคลาสเซ็ทของกลุ่มศิลปินเพลงเพื่อชีวิต โดยมีวิธีการและหลักการดังนี้ :

2.1.1 สํารวจจํานวนกลุ่มศิลปินที่ประกาศตนว่าเป็นกลุ่มศิลปินเพลงเพื่อชีวิตที่ได้ผลิตผลงานออกมาในรูปของเทปคลาสเซ็ทตั้งแต่ช่วง พ.ศ.2516-2531 เท่าที่รวบรวมได้ มีจํานวนประมาณ 25 กลุ่มศิลปิน

2.1.2 ลักษณะของแนวเพลงเพื่อชีวิต ที่จะนำมาเป็นเกณฑ์ในการศึกษามีแนวทางพอที่จะสรุปได้ดังนี้ คือ :

- (1) มีแนวเนื้อหาที่เสนอถึงอุดมการณ์ความคิด วิถีทางการต่อสู้ที่มุ่งหวังให้เกิดการกระทำร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- (2) มีแนวเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นจริง และชี้ให้เห็นปัญหาที่มีอยู่ในสังคม
- (3) มีแนวเนื้อหาที่ยกย่องชมเชย วาฬักถึงบุคคล
- (4) มีแนวเนื้อหาที่มุ่งหวังให้กำลังใจกับชีวิต
- (5) มีแนวเนื้อหาที่มุ่งเสนอ เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติกับชีวิตที่เป็นจริง
- (6) มีแนวเนื้อหาที่มุ่งเรียกร้องสันติภาพ และต่อต้านสงคราม
- (7) มีแนวเนื้อหาที่แสดงถึงความรู้สึกในเรื่องของความรัก ความเมตตา

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานเพลงเพื่อชีวิต โดยเลือกจากบทเพลงที่มีแนวเนื้อหาในแนวต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ ของกลุ่มศิลปินที่ประกาศตนว่าเป็นกลุ่มศิลปิน

เพลงเพื่อชีวิตเท่านั้น เพื่อที่จะสามารถนำมาเปรียบเทียบกับในระหว่างกลุ่มศิลปินได้

2.1.3. จากกลุ่มศิลปินเท่าที่สำรวจได้ประมาณ 25 กลุ่มนั้น จะนำมาพิจารณาคัดเลือกกลุ่มศิลปินที่จะนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยใช้วิธีการและหลักการดังต่อไปนี้คือ :

- (1) พิจารณาการกำเนิดของกลุ่มศิลปิน ต้องอยู่ในช่วง พ.ศ. 2516-2531 เท่านั้น
- (2) กลุ่มศิลปินนั้นจะต้องมีผลงานออกมามากน้อยเท่าใดก็ได้ แต่ต้องมีผลงานออกมามากน้อยพอที่จะนำมาศึกษาได้
- (3) ผลงานที่จะนำมาศึกษานั้น ต้องเป็นผลงานเท่าที่สามารถรวบรวมหามาได้ในปัจจุบัน ซึ่งจำนวนกลุ่มศิลปินที่จะนำมาศึกษาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ มีทั้งสิ้น 7 กลุ่มศิลปิน ได้แก่

1. กลุ่มศิลปิน "คาราวาน"
2. กลุ่มศิลปิน "คาราบาว"
3. ศิลปิน "พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ"
4. กลุ่มศิลปิน "โซป"
5. กลุ่มศิลปิน "คนด่านเกวียน"
6. กลุ่มศิลปิน "นิรนาม"
7. กลุ่มศิลปิน "กระท้อน"

2.1.4 ผลงานของกลุ่มศิลปินทั้ง 7 กลุ่มนี้ จะถูกนำมาพิจารณาทางด้านเนื้อหาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยศิลปินทั้ง 7 กลุ่มนี้ จะมีผลงานรวมกันทั้งสิ้น 45 ชุด โดยแยกรายละเอียดเป็นดังนี้

1. กลุ่มศิลปิน "คาราวาน" มีผลงาน 14 ชุด
2. กลุ่มศิลปิน "คาราบาว" มีผลงาน 10 ชุด
3. ศิลปิน "พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ" มีผลงาน 5 ชุด
4. กลุ่มศิลปิน "โซป" มีผลงาน 5 ชุด

5. กลุ่มศิลปิน "คนด่านเกวียน" มีผลงาน 5 ชุด
6. กลุ่มศิลปิน "นิรนาม" มีผลงาน 3 ชุด
7. กลุ่มศิลปิน "กระท้อน" มีผลงาน 3 ชุด

2.1.5. จำนวนผลงานทั้ง 45 ชุดนี้ จะนำมาพิจารณาในด้านเนื้อหาจากเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้พร้อมกับพิจารณาจากความเป็นที่นิยมและความเป็นที่รู้จักของเทศบาลด้วยเช่นกัน โดยจะคัดเลือกบทเพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุดในแต่ละชุดและมีเนื้อหาสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ มาชุดละ 3-4 เพลงมาเป็นเกณฑ์ในการศึกษา โดยความนิยมหรือการเป็นที่รู้จักนี้จะพิจารณาจากสอบถามผู้ที่สนใจฟังบทเพลงเพื่อชีวิตประมาณ 30 คน และจากการพิจารณาของผู้วิจัยเองด้วยซึ่งจากเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้น ก็จะได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งสิ้น 125 บทเพลง

2.2 ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นความคิดเห็นจากบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับวงการเพลง โดยพิจารณาบุคคลที่มีความเกี่ยวพัน และมีความรู้ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับบทเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลัก โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

2.2.1. ข้อมูลที่ได้จากการไปสอบถาม ความคิดเห็นของบุคคลที่อยู่ในวงการเพลงไทยโดยเฉพาะจะต้องมีความสัมพันธ์กับวงการเพลงเพื่อชีวิตเป็นหลักสำคัญ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ไปสอบถามความคิดเห็น เป็น 4 กลุ่มย่อย ดังนี้

- (1) ศิลปินเพลงเพื่อชีวิต
- (2) นักประพันธ์เพลง
- (3) นักวิจารณ์เพลง
- (4) ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี

จาก 4 กลุ่มย่อยนี้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกบุคคลที่จะถูกสอบถามด้วยตนเอง โดยจะขอคำ

แนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อสอบถามความคิดเห็น โดยมี จุดมุ่งหมายคือ นำความคิดเห็นนั้นมายืนยันสิ่งที่ศึกษาได้จากตัวเนื้อหาของบทเพลงเพื่อให้ได้ มาซึ่งคำตอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.2. ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่อยู่ ในวงการเพลงไทย หรือไม่ได้อยู่ในวงการเพลงไทย โดยเป็นการเสนอความคิดเห็นในงานอภิปรายต่าง ๆ ที่ จัดโดยหน่วยราชการหรือเอกชน โดยมีหัวข้อการอภิปราย อยู่ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงไทยเป็นสำคัญ เท่าที่ รวบรวมได้ มีดังต่อไปนี้

- (1) การอภิปรายที่จัดโดยนิตยสารสีส่น เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2531 ในหัวข้อ "บนเส้นทางของ คนร่วมสมัย"
- (2) การอภิปรายที่จัดโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2532 ในหัวข้อ "คนฟัง ขึ้นทำเพลงได้อย่างไร"
- (3) การอภิปรายที่จัดโดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2532 ใน หัวข้อ "คนตรีสะท้อนอะไรให้กับสังคม"

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการจากเพลงเฉพาะกลุ่มมาสู่เพลงสมัยนิยมของ เพลงเพื่อชีวิต (พ.ศ.2516-2531) ประกอบด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ความเปลี่ยนแปลงของบทเพลงเพื่อชีวิต ที่จะนำไปสู่การกลายเป็นบทเพลงสมัยนิยม (The Popular Music) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และบทความ ต่าง ๆ ที่มีผู้เขียนขึ้นหรือศึกษาไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การทำบันทึก (Note taking) และการกระทำหนังสืออ้างอิง (Bibliography)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาของบทเพลงที่มีอยู่ในรูปของเทปคลาสเซ็ท ที่เป็นผลงานของศิลปินเพลงเพื่อชีวิต ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมเทปคลาสเซ็ทผลงานใน ชุดต่าง ๆ ของศิลปินเพื่อนำมาศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยนำเนื้อหาของบท เพลงมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ว่ารูปแบบ และแนวทางของบทเพลงเพื่อชีวิตตั้งแต่ยุคแรกจนถึงปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงไร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ตารางการวิเคราะห์ ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนด (Table of Analysis)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการเพลงเพื่อชีวิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงเพื่อชีวิตนั้น ใช้วิธีสัมภาษณ์ แบบที่เรียกว่า "Depth intertew" เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด และถูกต้อง โดยมีประเด็นครอบคลุมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- กำเนิดเพลงเพื่อชีวิต
- สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในยุคแรกของบทเพลงเพื่อชีวิต
- แนวความคิดในการประพันธ์ เพลงในแต่ละยุค
- การเกิดขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่งของบทเพลงเพื่อชีวิต
- สภาพวงการเพลงไทยในปัจจุบัน
- บทบาทหน้าที่ของบทเพลงเพื่อชีวิต
- แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความนิยมของบทเพลงเพื่อชีวิตที่จะนำมาศึกษาใน เครื่องมือที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จะใช้วิธีสอบถามความนิยมในเทปแต่ละชุดของแต่ละศิลปินในว่า ผลงานชิ้นใดได้รับความสนใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ชุดใด โดยจะทำการสอบถามจากแผงขาย เทปหรือร้านขายเทปในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 4 เขต ดังนี้ คือ

1. บริเวณสามย่าน
2. บริเวณสยามสแคว์ และมาบุญครอง
3. บริเวณรามคำแหง
4. บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

นอกจากนี้ จะรวบรวมผลงานที่ทางศิลปินได้ทำการรวบรวมไว้ในลักษณะเทปรวมเพลงฮิต เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์อีกประการหนึ่งสำหรับการรวบรวมข้อมูลความนิยม

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ความเปลี่ยนแปลงของบทเพลง เพื่อชีวิตที่จะนำไปสู่การเป็นบทเพลงสมัยนิยม (The popular music) ได้ทดสอบโดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบ การพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และความน่าเชื่อถือของผู้เขียนข้อมูลหรือเอกสารนั้น ๆ

วิธีที่ใช้ในครั้งนี คือ แนวทางวิพากษ์วิธีทางประวัติศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การวิพากษ์หลักฐาน หรือ การวิพากษ์ภายนอก ซึ่งจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบให้รู้จักตัวหลักฐานชั้นต้นเป็นอย่างดี โดยไม่พิจารณาถึงตัวเนื้อหา แต่จะพิจารณาใน ประเด็นของ

- 1.1 อายุของหลักฐาน
- 1.2 สภาพแวดล้อมที่ถูกรวบรวมขึ้นมา
- 1.3 ผู้สร้างหรือผู้เขียน
- 1.4 หลักฐานการสร้างขึ้นมาเพื่ออะไร
- 1.5 รูปเดิมของหลักฐานนั้นเป็นอย่างไร ในกรณีที่ถูกลอกเลียนมา

2. การวิพากษ์ข้อสนเทศ หรือการวิพากษ์ภายใน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ

2.1 การตีความหลักฐาน แนวทางที่จะพิจารณาว่าหลักฐานนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่นั้น จะพิจารณาจาก

ก. ความหมายตามตัวอักษร หรือ ความหมายตามรูปภายนอก ก็คือ เข้าใจความหมายของภาษาที่ใช้เขียนอย่างแท้จริง ถ้าเป็นหลักฐานแบบลายลักษณ์อักษร

ข. ความหมายที่แท้จริง หมายถึง ความหมายตามเจตนาจริงของผู้เขียนว่ามีจุดมุ่งหมายอะไร

2.2 การประเมินคุณค่าข้อสนเทศ ซึ่งสิ่งที่ควรเข้าใจตลอดเวลา ก็คือ ข้อสนเทศนั้น มีทั้งความจริง ความเท็จ ความบิดเบือน อคติปะปนกันอยู่ ซึ่งต้องพิจารณาให้ ดี แต่หลักฐานที่ถูกคัดลั่นว่ามีใช้ความจริง ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นความเท็จทั้งสิ้น เพราะยังมีสิ่งที่อยู่ระหว่างความจริงกับความเท็จอีกหลายประการ ก่อนที่จะมาถึงความเท็จ แท้ ๆ

วิธีการวิพากษ์ข้อสนเทศ จะทำการตรวจสอบ โดยใช้หลักการกว้าง ๆ ดังนี้

1. ช่วงเวลา

ข้อสนเทศใดก็ตามที่น่าเชื่อถือ ควรเขียนขึ้นมาหลังจากเหตุการณ์ไม่นาน ยิ่งช่วงเวลาระหว่างเหตุการณ์ และการเขียนสั้นเท่าไร ก็ยิ่งน่าเชื่อถือเท่านั้น ส่วนเหตุการณ์ที่บันทึกหลังเหตุการณ์นาน อาจทำให้เสียความรู้สึกรหรือ อารมณ์ของผู้เกี่ยวข้องโดยตรงไปด้วย เหตุการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น ก็อาจมีผลกระทบต่อทัศนะผู้เขียนต่อ เหตุการณ์นั้นได้มากขึ้น และอาจทำให้เสนอภาพเหตุการณ์บิดเบือนไปได้ง่าย

2. ผู้เขียนหรือผู้สร้าง การที่ต้องรู้ว่าผู้เขียนหรือผู้สร้างคือใคร ก็เพื่อใช้ คัดลั่นว่า หลักฐานนั้นน่าเชื่อถือเพียงใด โดยพิจารณาจากความรู้ความชำนาญของเขา หรือจุด มุ่งหมายของเขาว่าต้องการ ให้ความจริงปรากฏออกมาหรือไม่ รวมถึงเขาสามารถพูด ความจริงนั้นได้หรือไม่

3. จุดมุ่งหมายของหลักฐาน มีส่วนอย่างมากที่ช่วยประเมินความน่าเชื่อถือ ของข้อสนเทศ เพราะส่วนใหญ่การเขียนหนังสือ ซึ่งเหลือตกทอดมานั้นเกิดก็เกิดขึ้น เนื่องมา จากผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่าน คิด หรือ ทำตามความปรารถนาของผู้เขียน เพื่อบรรลุจุด ประสงค์นั้น ถ้าข้อเขียนใดมุ่งไปถึงผู้อ่านจำนวนมากก็จะมีความน่าเชื่อถือน้อยลง เพราะ ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายรายงานความจริงแก่ผู้อ่าน แต่มุ่งให้ผู้อ่านเชื่อตามมากกว่า ดังนั้นต้อง พิจารณาถึงจุดมุ่งหมายนี้ให้ถี่ถ้วน

สำหรับการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการเพลงเพื่อชีวิต ในส่วนที่เป็น ข้อเท็จจริง ได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากการเปรียบเทียบกับบุคคลหลาย ๆ คน โดยที่ ผู้วิจัยจะเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมกับนำข้อมูลที่ได้มาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

และผู้เชี่ยวชาญได้ทำการตรวจสอบแสดงความคิดเห็นควบคู่ไปด้วย

สำหรับการทดสอบการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความนิยมนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเปรียบเทียบกัน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยจะพยายามตรวจสอบจากสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เสนอข่าวถึงวงการเพลงใด ชุดใดของศิลปินใด นำมาประกอบกันเพื่อจะได้ผลที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้น และจะทำการตรวจสอบจากผลงานรวมเพลงฮิตของแต่ละศิลปิน โดยจะนำผลงานเพลงที่ถูกรวบรวมว่าเป็นผลงานเพลงฮิตมารวมกับผลของการสอบถามตามแผงเทปที่ขาย เพื่อที่จะได้ผลงานที่เป็นที่นิยม การทดสอบนี้จะทำการตรวจสอบโดยตัวผู้วิจัยเอง พร้อมกับนำผลนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ จะแบ่งออกเป็น

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ และความเปลี่ยนแปลงของบทเพลงเพื่อชีวิตที่จะนำไปสู่การเป็นบทเพลงสมัยนิยม (The popular music) ได้ค้นคว้าจากหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ จากห้องสมุด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเทปคลาสเซ็ทบทเพลงเพื่อชีวิต ที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มศิลปินที่ประกาศตนว่าเป็นกลุ่มศิลปินเพลงเพื่อชีวิต 7 กลุ่ม โดยทำการรวบรวมรายชื่อ และตัวเทปคลาสเซ็ทเท่าที่สามารถจะทำได้ โดยการติดต่อหาซื้อจากแหล่งขาย หรือติดต่อขอยืมจากผู้ทำการเก็บสะสมไว้โดยจะพยายามรวบรวมให้ได้ครบตามผลงานที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน ด้วยกันคือ

1. การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของบทเพลงเพื่อชีวิต
2. การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีส่วนในการเป็นบทเพลงสมัยนิยมของบทเพลง

เพื่อชีวิต

1. การวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของบทเพลงเพื่อชีวิตสู่การเป็นบทเพลงสมัยนิยม

การวิเคราะห์ถึงความเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นบทเพลงสมัยนิยมของบทเพลงเพื่อชีวิต จะทำการวิเคราะห์ในประเด็นการเปลี่ยนแปลง 4 ประการ คือ

1. ด้านเนื้อหา
2. ด้านรูปแบบ
3. ด้านภาพพจน์
4. ด้านกลุ่มผู้ฟัง

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนในการเป็นบทเพลงสมัยนิยมของบทเพลงเพื่อชีวิต

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีส่วนต่อการเป็นบทเพลงสมัยนิยมของบทเพลงเพื่อชีวิตนั้น จะพิจารณาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของปัจจัยหลัก 3 ประการคือ

1. การเมือง
2. เศรษฐกิจ
3. สังคมและวัฒนธรรม

โดยในการศึกษาวิเคราะห์ทั้ง 2 หัวข้อ จะทำการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงความคิดเห็นของบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่จะนำไปสู่การเป็นบทเพลงสมัยนิยมของบทเพลงเพื่อชีวิต